UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 10 04 06 020 9

11-2

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

DR 592 N38A58 Nazif, Süleyman
Tarihiñ yılan hikayesi

3652

18/638

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/trhiyilanikyes00nafs

3652

Nazif, Süleyman

Tarihin yılan hikâyesi

سليمان نظيف

تاريخك ييلان حكايه سى

روز خلعك جهانه اسلامه،
ابدى دورهٔ بشارت اولور.
بكا آدم نصل دبيين انسانه؟.
حضرت آدمه حقارت اولور!..

س. ن

استانبول

جهان برادرلر مطبعه سى

١٣٤١ — ١٩٢٢

DR
592
N38 A58

وحیدالدین ، تخت وتاجنی شخصی و افعاله یاقیشاجق صورتده ترك ایلدی ، اوده بسه کونده اول تاریخك مضور لعنتنه چیقدیغی کونده ، ترکك و اسلامك قعر قلبنده عمومی و محو بر غیظ و نفرت یوکسلمشدی . بو غیظ و نفرت ، هر کونده بر پارچه داها بویویه بویویه ، اونی منفاسنده مزارینه و مزارندن محشره قادار تعقیب و تعذیب ایده جكدر . شو بر قاچ صحیفه‌لی عروه و دینك ظهور مشروعنده بر قاچ اهتزاز ضعیفی حامل ظن ایتدیکم ایچون تکرار نشر ایتمکه جرأت ایدرم .

نشانطاشی ، ۱ کانون اول ۱۹۲۲

س. ده

LIBRARY
OCT 6 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

دیکز . و نصرت ملیه‌نك بدل شخصیسی یانیه‌لی بیچاره نصرت اولدی .

ماجرای ظلمکز اوقادار چوقدرکه یادی عمرکزك صوکنه قادار سزی مشغول ایدر . و أکلندیرر . او اوغورسز عمر ، ایسته‌رسه ، صباح محشره قادار سورسون ...

اوخ !... سز هیچ ... هیچ ... هیچ بر وقت اونودولمایه‌جقسکز . صوك عثمانلی پادشاهی ؛ قیامتك صوکنه قادار ، هر کون ، هر یرده آناجقلر . أیيلر اونودولاجق ؛ کوتولر اونودولاجق ، هرکس ، هرشی اونودولاجق . یر یوزنده یالکز ایکی مخلوقه ابدیت تذکار موعوددر :

بری خلقت آدمده کوکلردن طرد اولنان ابلیس لعین ، دیکری حضرت محمدك مقام خلافتندن کچن هفته قوغولان وحیدالدین !..

باقکز ، ای سابق و دربدر خلیفه !.. دیوم ایله لعین معناده بری برینك ضدی ایکی کلمه ایکن ، بوراده هم برلشدی ، هم ایکی کوزل قافیه شکلنده بری برینه صاریلوب اوپوشدی . معالی و مقدسات بیله سزه منسوب و مضاف اولونجه بدنام ، رذیل ، کپازه اولیور .

تکرار ایدرم: أیلر اونودولاجق... وطنی (روما) کبی جهانی بوغان بر سیله قارشی اوزون سنه‌لر کوکسیله وکوکسندن فیشقیران کین ودین ایله مدافعه ایدن آنیبال اونودولاجق . . . سزك دیار عدمه کوندردیککز مظلوملر آراسنه قاریشان سلطانه عنوانی ایلك اول جهادلری ، غزالری ، فتوحاتیله آلان محمود غزنوی اونودولاجق ... صلاح‌الدین ایوبی اونودولاجق . . . دشمنکز مصطفی کمال اونودولاجق؛ فقط سزك نامکزه بقا ـ اللهك لعنت ابدیه‌سی شکلنده ـ موعوددر .

کوتولرده اونودولاجق: پیغمبرلره سوء قصد ایتمش نمرودلر ، فرعونلر، ابو جهللر اونودولاجق ... یونان قتل‌عاملرینی هندوستانده قادار کوتورن اسکندرلر اونودولاجق... روما شهرینی سکنه‌سیله برلکده یاقارق، قارشیسنده ساز چالان نه‌رونلر اونودولاجق؛ کسدیردیکی انسانلرك کلّه‌لرندن یاپدیردیغی قله‌لر اوکنده تسبیح چکن تیمورلنکلر اونودولاجق ؛ لکن سز جهنم کبی ابدیسکز افندمز .

قسطنطین پاله‌ئولوغ ، اخلاقسز، حمیتسز ، نفاقجو برقومك باشنه کچه‌رك استانبولی سلطان محمد ثانی‌یه قارشی

آيلرجه وقهرمانجه مدافعه ايتدی . صوك قدرتی، صوك وسعی صرف ايتدكدن صوكره نه ياپديغنی البته بيليرسكز . قسطنطين پالهئولوغ ، سزك كبی سراينك آرقا قاپيسندن اجنبی مملكتلره قاچمادی . وتخت وتاجنك انقاضی آلتنه مؤبداً كومولمك صورتيله او تخت وتاجك مؤبد صاحبی اولدی . سز جدّيكزك مغلوبی قادار بويوكلك كوسترمديكزسه ، باری بو قادار كوچوكلكلر ارتكاب ايتمه‌يه‌يديكز . او جدّيكزكه تختنه چيقديغكز كون مبارك آدينی چالديكز . ورذيل ايتديكز .

حضرت يحيانك جلادينی فضله بحضور ايتمه‌مك ايچون اوراده چوق طورماييكز . ديمك غيرينه‌ده منسوب اولسه، ينه بر معبده حرمتسزلك ايتمك ايسته‌مم . بر درس انتباه آلمق مقصديله سزی بن اورايه كوندرمشدم . بوقسه وجوديكز سلخخانه‌لردن بشقه هيچ بر يره ياقيشماز وحيدالدين افندمز !..

* * *

مساعده بيورورسه‌كز سزی مالطه آطه‌سنك بشقه طرفلرنده طولاشديره‌يم :

اوراده (سان آنطونيو) آدلی بر باغچه واردر .

مثلی پایتخت سابقکزده بولنمادیغی کبی ، اوروپانك دیگر یرلرنده‌ده امثالنه اندر تصادف اولنور . بك محتشم ، دلارا برموقعدر . فیض قدومکزله قورومازسه بو باغچه‌یه صیق صیق کیدیکز . مالطه کبی بکپاره بر قایا دینیله‌جك قادار سراپا سنکستان بر آطه‌ده طوپراغنی خارجدن کمیلرله نقل ایده‌رك ، او قوجه باغچه‌یی وجوده کتیرمشلر. سز ، دنیانك الك کوزل ، الك منبت یرلرینی سنکستانه چویردیکز . آق دکزله سقاریا نهرینك آراسی ، اوزون عصرلرك وچالشقان أللرك وجوده کتیردیکی ، معظم بر باغچه ایدی . سز بو قطعه‌یی اویله بر حاله دوشوردیکز که اوستنده‌اوزون سنه‌لربایقوشلربیله‌غدابولوب‌أوته‌میه‌جك!..

مالطه آطه‌سنده بر یره بهمه‌حال اوغرامانکزی نیاز ایدرم : سزك قلعه‌دن اولدقچه ـ و آطه‌نك حجم صغیرینه نسبتله بك ـ اوزاقده بر قلعه دها واردر . آدینه (پولوه‌ریستا) دیرلر . کیمه صورسه‌کز سزه کوسترر ... همده حرمتله . زیرا اونك قالین دیوارلری آراسنده بر زمان ، دین و وطن عشقیله سنه‌لرجه چله چیقارمش آداملر واردی . وبونلرك هپسنی سز اورایه کوندرتمش ، سز اوراده حبس ایتدیرمشدیکز . تکرار نیاز ایدرم که

(پولو ه‌ریستا) یه بهمه‌حال اوغرایکز. دورسلطنتکزك مشروح ومفصل تاریخی اونك دیوارلرنده یازیلیدر . أوت ، ظالمك تاریخنی مظلوملر ، کندی ألاریله ، کندی زندانلرینك طاشلرینه یازدیلر . شاید سیلنمش‌سه قولاقلریکزی دیوارلرینه طایاییکز . اورایه منعکس سسلر هیچ بر وقت سیلنمز ؛ ابدیدر . او سسلر سزك کیم اولدیغکزی سزه آ کلادیر . (پولو ه‌ریستا) زندانده سنه‌لرجه چله چیقارمش اولانلر ، سزك سومدیککز ، سزك هلاك ایتمکه قصد ایتدیککز دینك ، ملتك ، وطنك عاشقی ایدیلر . داءالصله‌نك ، حبسك ، حقارتك ، صیتمه‌نك ، آجلغك دیشلری اونلرك اعصابنی و اراده‌سنی کمیررکن بیله اونلر بو عشقه صادق قالدیلر . ایچلرنده بر ژاندارمه بیکباشیسی واردی که تارمار ایتدیککز دولته تام قرق سنه ناموسیله ، حیاتیله خدمت ایتمشدی . سز هیچ بر حقکز یوقکن بو بیکباشینك تقاعد معاشنی کسدیکز . بو معاشلری نه سزك خزینهٔ خاصه‌کز ویر - یوردی ، نه دولتك خزینه‌سی ، نه‌ده بیت‌المال‌مسلمین . آلدیغی تقاعد معاشی ، سزك تارمار ایتمك ایچون باشنه کچدیککز ، دولتك صندوقنه ، تام‌قرق‌سنه ، کندی نفقه‌

سندن کسه‌رك، تودیع ایتمش اولدیغی مبلغه مقابل ودولتك بورجی ایدی . بو ژاندارمه بیکباشیسی محبسده‌کی اضطرارینی، منفاده‌کی آجلغنی اونوتمشدی . چونکه اوچ اولاد صاحبی اولان حرمی سرایکزك قارشیسنده‌کی قوزغنجقده اوچنجی درجه ورمدن اسیر فراش ایدی . واوچنجی درجه‌ده ورمدن اسیر فراش اولان بو اوچ اولاد صاحبی خانم، یالکز کونده برقاچ زیتون دانه‌سیله بسله‌نیوردی . غزته‌لرده کوردم : ژاندارمه‌بیکباشیلغندن متقاعد برهان‌الدین بکك حرمی نهایت وفات ایتمش. اونك ارتحالندن بر از صوکره‌ده قاتلی — وقتیله زوجنك سورولمش اولدیغی مالطه‌یه — رحلت ایتدی . برهان‌الدین بك بوراده مثال ونمونه‌در . اوراده‌کی مظلوملرکزك همان هپسی برهان‌الدین بکله همحال، هپسنك عائله‌لری شهیده‌کز زوجه ایله همطالع ایدیلر .

سز ییلدیز سرایکزده سویندیککز کونلر، اونلر پولودریستا محبسنده ماتم ایدرلردی . واونلر پولودریستا سراینده سوینیرلرکن سز ییلدیز محبسکزده ماتملر طوتار-دیکز . دشمن عسکری بروسه‌یی چیکنه‌دیکی، قره حصار صاحبك، کوتاهیه‌نك ضبط وتخریب ایدلدیکی

خبرلریله اونلر آغلامش، یوره‌کلری اسکیشهرله برلکده یانمشدی. نصلکه افندمزده قره حصار جبهه‌سی ملّی اردونك هجومیله یازلدیغی، ازمیر آلندیغی، مدانیه متارکه‌سی امضالاندیغی، رأفت پاشا ژاندارمه‌لری، عصمت پاشا صلح مرخصلریله استانبوله کلدیکی کونلر وکیجه‌لر هونکور هونکور آغلادیکز.

(پولودریستا) تکیه‌سنده چله چیقارمش اولانلر، سزك سسندن قاچمش اولدیغکز اذانی کونده بش دفعه، سزك آینده قاچمش اولدیغکز مولدشریفك منقبه‌سنی سنه‌ده بر قاچ کره اوقودورلر؛ اللهه عبادتله پیغمبری یاد وتقدیس ساعتلرینك خارجنده ایسه اوقورلر، یازارلر؛ یکی علملر، یکی اسانلر اوکرنمکه و اوکره تمکه چالیشیرلردی.

اوخ!.. او لذائذ وجدانیه‌دن سزك آلتمش اوچ سنه‌لك قاپ قارا وقیپ قیزیل عمرکز محرومدر. ثانیه‌لرندن ظلم و شئامت آقان وارلغکزك بر دقیقه‌سنی کوستره‌مزسکزکه نه خلقه، نه نفسکزه نافع برعمله مصدر اولسون. بر جمعه کونی سزی مؤذن مناره‌ده بکلرکن اذان سسندن، خطیب قدومکزه منبرده انتظار

ایدركن، نامكزده اوقویه‌جغی خطبه‌دن و ییلدیز سراینك آرقاسنده‌كی مالطه قپوسندن بحر سفیدك تا جنوبنده‌كی مالطه آطه‌سنه ، خیرسزلر وقاتللر ، كبی قاچدیكز . فی‌الحقیقه خیرسز وقاتل ایدیكز ... فقط قورقاق !...

امین اولكزكه (پولوه‌ریستا) تكیه‌سنك جفاكش درویشلری و اونلرك خاطره‌سی سزك زیارتكزدن هیچ رنجیده اولماز . رنجیده اولمق شویله طورسون ، بلكه ومحقق تسلیت بولور ... عدل الهینك بو خوش جلوه‌سنی كیمی محظوظ ایتمزكه!...

جناب حق هر شیئه قادردر : فرض محال اولارق ، وجدانكزده بر عذاب احسان ایده‌جكی ساعتلر اولورسه همان (پولوه‌ریستا) قلعه‌سنی زیارته قوشكز . اوراده سنه‌لرجه یاتمش ویاتمش اولان وجدانلردن طاشوب دوكولمش استراحتلر مبذولاً موجوددر . یوزوكزی او طاشلره ، اوطوپراقلره سوروكز . بلكه وجدانكزه حضور میسّر اولور !..

فقط (پولوه‌ریستا) قلعه‌سنه (سن جولیانو) طریقیله كیتمیكز افندمز . شمدی قصبه اولان بو محل ، وقتیله بر محاربه میدانی ایدی. بویوك بر جدّیكزك پك بویوك بر

قپودان دریاسی بوراده شهید ایدلمشدر . او محاربه‌نك خاطره‌سی مناسبتیله مالطه‌لیلر سنه‌ده بر قاچ کره بایرام ایدرلر. و اوراده طورغود رئیس ایله برابر شهید اولانلرك داستان حماستنی بش یوز کلیسانك ناقوسلرینه کونلرجه اوقودورلر . طورغود رئیسك قانی اوپمش و ایچمش اولان بر طوپراغی آیاقلر کزله دکل ، حتی باشکزله بیله چیکنه‌میك . چونکه اوراده‌کی طاشلر ، سزك باشکزدن نفرتلر ، واویلالرله قاچاراق دوشن تاجدن چوق قیمتلی و چوق شرفلی‌در .

بر یر داها وارکه اورایه نه حیاتکزده ، نه مماتکزده اصلا اوغرامایکز . بویر (مرسالا) اسکله‌سی جوارنده‌کی مسلمان قبرستانیدر . بو حظیره‌یی پك بویوك عزت نفس صاحبی اولان عم اکرمکز مرحوم سلطان عبدالعزیز انشا ایتدیرمش . قسم اعظمی شهیدلر مزاریدر. هانیا سزك شهید ایتمك ایستدیککز دین ایله وطنك شهیدلری . اسیر دوشدکدن صوکره ، غزا میدانلرندن طوپلادقلری ضعف ومرضاله ئولوب اورایه کوموله‌شلر . چوغنك مزار طاشلرنده اسملری‌ده یازیلی‌در . اوغرنده و دار و دیارلرندن پك اوزاقلرده جان ویرمش اولدقلری دین

و وطنك الك بويوك دشمنى مزارلرينك اوستنده قائم ويا يانلرنده مدفون كورورلرسه باكه اللهه عصيان ايدرلر . شهدا قبرستاننده دائما اوزاق، بشقه يرلرده، بشقه‌معموره وخرابه‌لرده ابليسك طيف خباثتى كبى طولاشيكز افندم..

سزه خالصانه بر توصيه‌م دها وار : مالطه آطه‌سنك افقلرى ، اوچ قطعهٔ ارضه ناظردر . شماله ، جنوبه ، غربه ، شرقه هيچ باقمايكز : اوروپانك ، افريقانك ، آسيانك تقبيحلرى .. تقبيحلرى وتلعينلرى ، حتّى كور- مه‌مكده نمروددن، شيطاندن زياده عناد ايدن كوزلركزه اللهك سهام غضبنى صاپلار . بيليرميسكزكه سزه بو كون رحمت اوقومايان يالكز استانبول ، يالكز آناطولى وتراكيا يالكزسوريه ، عراق ، حجاز ، يمن ، هندوسند، يالكز آفريقا دكل ، متفقلركزك پايتختى اولان (آتنه) ده بيله اسمكزى (آلچاق) صفتنى علاوه ايتمكسزين ذكر ايده‌ميورلر .

باشكزى يوقارى‌يه . . . كوكه طوغرى‌ده زنهار قالديرمايكز : پدركز سلطان عبدالمجيد اوّلدن ارطغرلك اوغلنه وسلفكز سلطان محمد رشاددن حضرت ابوبكره قادار ، سلطنت وخلافتده، نه قادار اسلافكز وارسه

هپسنك روحلری اوتانیر . وقیزارمق بیلمین یوزیکزده کوکلردن لعنتلر یاغار .

یره ... دائما یره ... یرك دیبنه کچهجککز دقیقه‌یه قادار یره باقیکز ای بو دنیانك الك دنی آدامی!...

وحيد الدينه ايكنجى مكتوب

نشان طاشى ، ١ كانون اول ١٩٢٢

سابق سلطان وساقط خليفه ،

خاندانكزك تاريخندن سزه ناشنيده برقاچ منقبه نقل ايتمك ايسترم. هيچ بر تاريخك صحيفه‌لرى شمدى سويليه‌جكم شيلرى ضبط وقيد ايتمه‌مشدر.

آل عثمانه محبت، اونلرك تخت حكومتنه سزك جلوس ايتديككز كوندن اوچ ، درت آى صوكره‌يه قادار ، عثمانلى تركلرنده عقيده ودين شكلنه كيرمش بر حس ايدى. هر عثمانلى تركى ظن ايدردى كه بر سلطان شاهك چادرى اطرافنده نوبت بكلييور. آلتى يوز سنه ظرفنده قيلنمش هيچ بر ترك نمازى يوقدى كه اجداد واسلافكزه و.... ايواه!... سزه خيرلى دعالر تمنى وتكرار ايتمه‌مش اولسون.

يكرمى بش سنه قادار بر زمان اوليور: بركون بروسه‌ده خانه‌م ايچون بر آرابه كومور آلمشدم. اون درت كوفه‌يى

آرابه‌دن کومورلکه‌بر بر نقل ایدن قیرصقاللی کویلونك حال وحرکتی عادتابر تعلیم میدانند چالیشدیغنی آندیرییوردی. عسکرلك ایدوب ایتمدیکنی صوردم . ایشته جوابی :

— الحمدالله ، بکم . الله بتا باپامزك اوج دوکوننده بولنمق نصیب ایتدی . مظفر عسکرکن سلیمان پاشا اردوسیله قره طاغه کیتمشدم . اوراده یاره‌لاندم . ایلشمکدن صوکره یلوته‌یه کوندردیلر . عثمان پاشا ایله برلکده اسیر اولدم . بوسفرکی یونان محاربه‌سنده کوکلی کیتمشدم . کانلی ایکی آی اولدی .

باپامز دیدیکی ، ظلمندن بشقه برشیئنی کورمدیکی استانبولده‌کی پادشاه ایدی . بیك درلو مشاق ومحرومیت ایچنده باشلایان وینه بیك درلو مشاق ومحرومیت ایچنده دوام ایدن بیتمز ، توکنمز محاربه‌لری زاواللی ترك کویلوسی باباسنك دوکونی تلقی ایدییور !.. اوچ غزاده بولنمش اولان کویلو حکایه‌سنی آکلادیرکن نه‌قادار ممنون ومفتخر ایدی !.. حال وطوری برکومورجی قیافتندن چیقمش ، تاریخی برشکل ووقار آلمشدی .

بروسه اووه‌سنك شمال شرقنده (نارلی دره) آدلی

کوزل، معمور بر کوی واردر. بو کوزل و معمور صفتلرینی او وقتکی حاله کوره استعمال ایتدم. شیمدی بیلمم نصلدر؟.. (نازلی دره) ایله شمالنده‌کی طاغلك تپه‌سنده بولنان (قایاجق) قریه‌سنك اهالیسی آراسنده بر اختلاف تحدث ایتمشدی. (قایاجق) خلقی او حوالیده خشونت مزاج ایله مشهوردر. جوار کویلر سکنه‌سی بونلردن پك زیاده قورقارلر. مسئله‌یی صلحاً حل و فصل ایچون ایکی کویك ایلری کلنلری مجلس ادارهٔ ولایته جلب اولندی. اووقت بر آرناوود، بروسه‌ده والی ایدی. خشونت مزاج ایله معروف و قوم‌شولری نظرنده قورقونج اولان (قایاجق) اهالیسندن بر کویلو اوکون او آرناوود والی‌یه شو سوزی کمال صفوتله سویلدی:

— بزه آچیقکز پاشا افندی. کویمز خزینه‌یه هر سنه قروه بیك غروش ویرر. بزده بابامزك چورباسنه بر آووج طوز آتیورز...

آناطولینك کویلوسی کندی چولوق چوجوغنك نفقه‌سیله، او کوزینك، مرکبنك یمندن کسه‌رك، دولتك – دیبسز کیله‌دن بشقه برشی اولمایان – خزینه‌سنه هرسنه مراقبه‌سز، حسابسز دوکدیکی پاره ایله پادشاهك

چوربا‌سنه بر آووج طوز آتارکن ، قابنیده باباسنك ئه‌شیکنه کوندریبوردی . بوصفوت و تسلیمیتی سزدن اوّلکیلر بردرلو آکلامق ایسته‌مدیلر. سز ایسه بسبتون محو ایتدیکز وحیدالدین افندمز .

طشره‌ده‌کی بر ترك قادیننك استانبولده‌کی کچوك اوغلی مکتب ملکیه‌نك صوك صنفلرنده اکمال تحصیل ایله مشغول ایدی . بو کنجی کونك برنده تمشی متجاوز آداملر برابر توقیف ایتدیلر . مسئله سیاسی ایدی . وپادشاه بالذات تعقیب ایدییوردی . باب ضبطیه ، طاش قیشله ، بشکطاش قره‌غولی بونلرله طولمشدی . مکتب ملکیه‌ده اوغلنك حبس ایدلمش اولدیغنی او والده‌دن کیزلیورلردی . چونکه آنالر صوك چوجوقلرینه زیاده‌جه دوشکون اولورلر . قادینجغزی متأثر ایتمه‌نك هیچ بر منفعت ولزومی یوقدی. بونك ایچون ماجرایی مکتوم طوتمشلردی. هرکون بش وقت قیلدیغی نمازده ، نفس و اولادندن اوّل پادشاهك عمر وشوکتنه ، ارثی براعتیاد ودینی براعتقاد ایله ، دعا ایدن والده‌نك بوحالندن برکون فضله سینیرله‌نن بیوك اوغلی ، بلا اختیار ،

— آنه، بو ظالمه نه دعا ایدر، طورورسك؟.. سوروب قیرمادیغی آرام قالمادی . سنكده اوغلكی برآیده بری حقسز، سببسز زندانلره آتمه‌سی. اونك عمرینه، شوكتنه دكل ، قهر اولماسنه ویالكز قهر اولماسنه دعا ایت .

دیر . براز اوّلده سویلدیكم كبی بو والده‌ده كچوك اوغلنه پك دوشكوندی. ظن ایتدیلر كه بو خبرك ضربه‌سی آلتنده اوقادین، آق صاچلی باشنی یومروقلریله دوودكدن صوكره، اللرینی كوكلره قالدیره‌جق وظالم پادشاهك قهر اولماسنه بددعا ایده‌جك . خایر، اوترك قیزی والده بویله یاپمادی. بردقیقه آنجق سورن شاشقینلق دوری كچیرمز، اوطه‌سنه چكلدیكنی كوردیلر. كوزلرندن ساكت قطره‌لر یاواش یاواش دوكولویوردی. سجاده‌سنك اوستنده اوزون مدّت الله ایله یالكز قالدی . اوندن صوكره‌كی كون وكیجه‌لرده اكثریا دوشونور وآره‌صیره متوكل وصبور بر طور ایله اوغلنك حالنی صوراردی .

پادشاه نزدنده‌كی نفوذ و اعتبارینی ، اونی ظلمدن منع ایله عدله سوق ایتمك یولنده استعمال ایدن وبالاخره كندیده پادشاهك ظلم وقهرینه اوغرایان احمد جلال الدین

پاشـا نامنده ، خير و همت صاحبی بر ذاتك مداخله‌سی ایله اوپتمش كشی قورتولارق مكتب و مأموریتلرينـه عودت ایتدیلر. كچوك اوغلنك بشارت خلاصنی آليركن آناطولی قادینمك بيوك اوغلنه سويلدیكی سوزده ایشته . و عيناً :

— سن بقا اونی صبی ایدامدیكنی سويلامديكك زمانه ، بن همانه اوطه‌مه چكيلدرك سجده‌يه قاپاندم. پادشاهمزك باباسیدر؛ ظلم ایتمز. بن اوغلمك افعالندن ذاتاً شبهه‌لی ایدم . مكتبده یكی فكرلره صاپمشدی . اللهه دیدم كه : اگر اولادمك پادشاهلرمزه قصور و قباحتی وارسه اولا كندیسی : الله عفو ایتسين ؛ صوكره‌ده پادشاهمك قلبنه مرحمت ويرسين . كوردكمی ؟.. الله پادشاهمك قلبنه مرحمت ويردی‌ده اوغلمی آزاد ایتدی . بن سنك دیدیككی بددعا ایتمه اولسیدم چوجوغم قورشونه دیزیلیردی، داراغاجنه چكیلیردی، پادشاهلره خصومت ایدنه الله خصم اولور.

ایشـته ای اللهك یر یوزنده‌كی الك بيوك دشمنی وحیدالدین ، سزك بویله عالیجناب ، وغفور و كريم بر ملتكـز واردی. قادين، اركك، هر كسك اللری و كوكللری

يیقوب ده‌ویردیككز تخته صارلمشدی . او بدبخت تخت آنجق بوسایه‌ده سزك زمانكزه قادار پایدار اوله‌بیلدی.
ملتده‌كی پادشاهپرستلك حس و اعتقادینی نه اجدادكزك ، بر كون ، بر ساعت بوش طورمایان جلادلری ئولدوره‌بیلمشدی ، نه مریض‌اوهام بیوك برادریكزك بر ملیون خفیه‌سی. نفس وخاندانكزه دشمن اولانلرك هیچ برینه نصیب اولمایان برشی ، فقط سزك قانلی اللركزله حاصل اولدی . ملتك قلبنده‌كی اك بیغرض ومعصوم صداقتی سز بالذات ئولدوردیكز . بر یوزینك اك مهم، اك كوزل ، اك مغبوط عالم بر نقطه‌سنده و بیك درلو تهلكه‌لر ، غفلت و خیانتلر اورته‌سنده خاندانكزی قائم و مطاع طوتان قوت ، قلعه‌لركز اوردولركز دكل، یالكز بو حس ایدی. او قلعه‌لر، او اوردولر یالكز بو حسدن طوغمشدی. وبوحس سایه‌سنده‌دوام ایدیوردی.
حكمدارلر ، قوتلرینی سمادن آلدقلرینی ظن ایدرلر . بو ظن، كندی ضررلرینه ، بر غفلت، بر خطادر . عثمانلی پادشاهلری قوتلرینی سمادن داها یوكسك‌بر منبعدن: ملتك قلبندن آلیورلردی . قلب اسلام ایسه اللهك عرشیدر . سز اوعرشی ییقدیكز ای سفیل تاجدار !..

باباسنك اوچ دوكوننده كنجلكنى و اختيارلغنى پيراتدقدن صوكره، چولوق چوجوغنك نفقه‌سنى آنجق طاغدن قصبه‌يه كومور طاشيمق كبى مشقتلى بر صنعتله تدارك ايده بيلن كويلويه شمدى صورسونلر : بابامى؟.. براوه شو ضائع مصيبتى !.. اونك دوكوننده يونانه عسكره لرى كلين كوره‌لى اوليور . بنم اُومى، بارقمى يقمدى !.. جوابندن بشقه آغزندن برسوز ايشيدلمز .

سنه‌ده قرق بيك غروشى باباسنك چورباسنه‌بر آووج طوز كبى آتان كويك خلقى، اناطولينك ديكر وبوتون كويلريله برلكده، طوز، اكمك حقى بيلمين نعمتلر كافرى بر پادشاهه، تام درت سنه، لعنتلر اوقودى ... و اوقوياجق ...

مليونلرجه ترك والده‌لرك اللرى كوكلره آچلمش، سزه .... اى اوقادار سودكلرى وبش وقت نمازده عمر و شوكتلرينه دعالر ايتدكلرى آل‌عثمان پادشاهلرينك صوك بدبخت فردى وحيدالدين، سزه بددعا ايديورلر.

سز شخص و افعالكزله رحم حوانك مؤبّد يوز قاراسى اولديكز !..

كچن مكتوبمده ابليس لعين ايله وحيدالدين اسملرينى

برلكده ذكر وتقفيه ایتمش اولدیغمه بلكه اعتراض ایدنلر اولور . شیطاندن یوقاری برمخلوق اولمادیغكزی عقلاً ده، نقلاً ده اثبات ایتمكه حاضرم :

ابلیس ، آدمه سجده ایتمدیكی ایچون كوكلردن طرد ایله تلعین ایدلمشدی . سز ایسه ، تام درت سنه، اللهدن بشقه هركسه، هرظالمه طاپدیغكز ایچون پیغمبرینك مقام خلافتندن قوغولدیكز . رسمی و موزیقه‌لی نمازلركزده بیله دوشوندیككز شیٔ ، مظلوم اولان عباداللهی امحا چاره‌لری ایدی . ابلیس ، یالكز اضلال ایدر . سز اضلالدن بشقه ، قتل عاملرده ترتیب ایتدیكز . ابلیس ، اللهك یالكز بر امرینی اجرا ایتمه‌مشدی . سز . ینه او اللهك نهی ایتدیكی شیلری بیكلرجه دفعه ارتكاب ایتدیكز . ارتكاب مناهینك ترك اوامردن اشد كبائردن اولمادیغنه سزك دری‌زاده‌كز بیله فتوی ویرەمز. ابلیس، همجنسنه اصلا مسلط اولمامشدی . سز كندی عرقكزی ، كندی دینكزی یر یوزندن قالدیرمقدن بشقه بر شیٔ دوشونمدیكز . ویاپمادیكز . بوسبوتون محو ایده‌مدیكزسه نه فضیلت سزكدر؛ نه قباحت دوستلركزك . اللر كزدن نه كلدی ایسه ، حتی فضله‌سیله ، صرف ایتدیكز .

بر قدرتكزده اولسه‌يدى بيچاره و بيكس ملتكزك احياسندن ، كميكلرى مزارده چورومش اولان امواتنه قادر، عالمده، عدمده نه قدر افرادى وار ايسه هپسنى وهپسنى محو وبى نشان ايدرديكز . بركت ويرسين كه مراجعت ايتديككز هرآلت، هرواسطهٔ قهر وفناالكزده، الكزله برابر، قيرلدى !..

ابليس ، هر سورهٔ قرآنيه‌نك اوّلنده رجم اولنور . سزك كلام‌الله ايله نه‌مثبت، نه‌منفى برعلاقه‌كز وار. وسز اوكاده لايق دكلسكز. مستحق اولديغكز شى، هر كلام بشرك هم ابتداسنده، هم انتهاسنده مؤبّداً رجم ايدلمكدر. بن سزى ابليسك حضورينه چيقارديغم زمان ، سز فضله آلچالماديكز؛ فقط اوخبيث، خلقت آدمدن برى بولنديغى اسفل سافلينده برقاريش قادار يوكسلدى وحيدالدين افندمز.

برماجرا كزى داها خاطركزه كتيره‌يم :

ايلك (اين اوكى) محاربه‌سنك متردد بر صفحه‌سنده قوماندان عصمت پاشا يار بّى !.. بزده مغلوب اولورسه‌ك سنك دينكى كيملر محافظه ، سنك اسم جلالكى كيملر ذكر ايده‌جك ؟.. ديمش ، آغلامشدى . دين اسلامك حافظ حقيقيسى و اسم جلالنك حامى ذكرى اولان الله اسلامك

اوردوسنی اینٖاوکنده بر کرّه داها منصور ایتـدی . مصطفی کمال پاشـا بو مظفریتی سزه اردوی همایونکـزك برغلبه‌سی صورتنده، غایت‌احترامکار برلسان ایله، بیلدیر- مشدی . سز مصطفی کمال پاشـانك تلغرافنه جـواب ویرمدیکـز . اوخ !.. جواب شـویله طورسون ، اك صادق بنده‌لرکـزی یونان‌ممثّلنه کونده‌ره‌رك، دین‌ودولتك اك بی ایمان دشـمنلرینه ترضیه‌لر ویردیکـز . بو تذلّلی وخیانتلری ارتـکاب ایتمـکه هیـچ براحتیاجکـز یوقدی . سزی یالـکـز طینتکـزده‌کی رذائت بوتذلل وخیانتلری ارتـکاب ایتمـکه سـوق ایتدی . جمعه کونلری خطیب ، منبرده عسکر اسلامه دعا ایدرکن سزك‌قاشلرکـز چاتیلیر، دوداقلرکـز تتره‌ر وبونی هرکس کوروردی . نه بزم هزیمتلرمزه آتنه‌ده کیلر سزك‌قادار سویندی؛ نه‌قره‌حصار جبهه‌سنك یارلدیغی کون آتنه شهری ییلدیز سرایی قادار آغلادی .

حالا... حالاحزن وماتم ایچنده‌سکـز. سزه مشرب ومزاجکـزه اویغون بر مشـغله ، بر تسـلّی لازمدر : صداقتك کوپکلره منحصراولمادیغنی آرقا کزدن قوشمقله برکره داها اثبات‌ایدن خدمتـکارلرکـز آراسنده توتونجی

باشكزده بولنيور . امر ايديكز ، افنديسنه اوزون بر
چوبوق احضار ايتسين . بوچوبوغه معلوم اولان شكلده
عادى لوله ياقيماز. اسكيشهر طاشندن،خداوندكار و آيدين
ولايتلرينك خريطه‌لرده‌كى شكللرنده لوله‌لر ياپديرسين .
خراب ايتديككز مبارك وطنك خيالنى هر كون، صباحدن
آقشامه قادار ، ياقارق ، دومانينى جكرلريكز و آغزيكزله
منفاكزك افقلرينه صاوورركز اى آتشه وقانه طاپان جانور.

٣٠ تشرين ثانى ١٩٢٢

مالطه‌ده‌کی

تاریخ بشرك ضبط وقایع ایتمکه باشلادیغی زماندن صوك مورّخك صوك سطرینی یازاجغی کونه قادار، هیچ بر فانینك اوموزلرنده طاشیامایه‌جغی درجه‌لرده بیوك و آغیر بر حموله‌ٔ سیآت ایله وحیدالدین تاریخك حضور لعنتنه چیقدی . سلطان عبدالمجید اوّلك یالکز قانله شهوته طاپان بو — هر معناسیله — کوچوك اوغلی ، یالکز کندی زمانتك ، کندی خاندانتك ، کندی قوم و دیننك دکل ، بالعموم انسانیتك و خلقتك یوز قاراسی قالاجق و مناقبی لساندن لسانه ، نسلدن نسله نفرتلرله انتقال ایده‌جکدر .

— (روما) نك تك بر باشی اولسه‌ده بر او رشمه کسه‌م !..

تمنیسنی اعلان ایتمش اولان ایمپراطور (قالیغولا) وطنداشلرینك خنجرینه ینه روما شهرنده تسلیم حیات ایتمش ، بویله ذلّتله قاچمامشدی .

دیرلرکه بو مجنون ایمپراطور بارکرینه ، رومادا اعظم

منـاصب اولان ، (قونسـول) پایه‌سنی توجیه ایتمش . وحیدالدینك ، کندی قادار مشئوم ومغشـوش دامادی فریدی صدراعظملغه اصعاد ایتمـسی ، قالیغولانك ضررسز جنتندن داها غیرمعقول وداها مهلك اولدی . اوشیدای مظالم روماحکمدارینك آرادیغی باشی بوتشنهٔ خون عثمانلی پادشاهی‌ده یك چوق آرامش ، آرامش ، یالـکـز ساطورینی بولمشـدی . بو ساطور ، کاه بشـقه ماتّلرك سرپوشـنی طاشیر ، کاه دیوان حرب رئیسی نمرود مصـطفی ، کاه پولیس مدیرلری نورالدین وارناوود تحسین قیافتلرینـه کیرردی !.

یوزغاد متصرف وکیلی شهیدکمالك ، بایبورد متصرفی مظلوم نصرتك جنازه‌لری ، تخنتك اوکنده صاللاندقجه ، وحیدالدین شهوانی رعشه‌لرله دیتره‌دی ، طوردی .

دینه ، دولته عاشق و علّامه موسی کاظم افندی‌یی شیخ‌الاسلاملق مقامندن بکر آغا بلوکی طریقیله مزارینه کوندردیکی زمان ، کویا خلیفهٔ اسلام اولان وحیدالدین ، علیهمزده‌کی نیت وحرکتلری‌ده اسملری کبی معلوم بولنان پطریقلری رسمی نیاز نامه‌لرله سراینه چاغیریور وکلیرلرسه پطریق افندیلر حضراتنك اللرینی ، اتکلرینی اوپه‌جکنی ،

قانلی وجداننده الك مقدس عقیده و دین اولان مسلمان کیننه تمیلرله تأمین ایدییوردی .

(نه‌رون) ده — و اعتراف ایده‌لم که وحیدالدیندن داها شاهانه — قتل عاملر اجرا ، داها عظمتلی یانغینلر ایقاع ایتمشدی . فقط نه‌ساطورلرینی دشمنلردن استعاره تنزلنده بولنوردی ، نه قونداقلرینی ! . . (نه‌رون) ی خرستیانلغك ظهوریله تهلکه‌یه دوشمش اولان کندی دیننك غیرتی ، کندی عصبیتی ، کندی حمیتی چیلدیرتمشدی . آدینه وحیدالدین دینیلن لعین ایسه خدمتکارلغیله أب واجدادینك آلتی یوزسنه افتخار ایتدیکی بر دین مبین علیهنده او دینك الك بی امان دشمنلریله برلشه‌رك ، او دینك الك بیکناه واك فداکار افرادینی درت سنه طوغراتدی . نه‌رون خرستیانلغی صوقامق ، وحیدالدین مسلمانلغی چیقارمق ایچون روما و ترکیایی یاقیورلردی .

لسان اسلامده اسمی بر لعنت اولان یزید ، جناب پیغمبرك یالکز بر حفید سعیدیله بعض آل واتباعنی شهید ایتدیرمشدی . عیب وعارینی مالطه آطه‌سنك قایالرندن عالمه تشهیر ایتمکده اولان وحیدالدین ایسه ، ینه او حضرت پیغمبرك جان وجهانه ترجیح ایتدیکی دین معززینی اعدامه

فعلاً تصدی ایتدی . **اموی یزید** ك بر كربلامیدان جناتی اوكنده **عثمانلی یزید** ك بیك برسیاستكاهی یوكسلیر . وبونلر یوكسلدكجه وحیدالدین آلچالیر . وآلچالیر .

قاتولیك كلیساسی فرانسه تاریخنك ، بر ازده افسانه قاریشمش بر قیزینی : **ژاند دارق** ی اعزّهٔ خریستیانیه صیره‌سنه رسماً اصعاد ایتدیكی هفته ایچنده ، **وحیدالدین** ، اسلامك و تركك پك بیوك بر كریمه‌سی : **خالده ادیب** خانمی اعدامه محكوم ایتدیردی .

یلدیرم بایزید ، سراینه التجا ایتمش اولان ایكی قلاّتش فراری‌یی اعاده ایتمه‌مك غیرتیله تخت و تاجنك انقاضی اوستنده جان ویرمكی قبول ایتمشدی . اونك صلبندن گلمش اولدیغنی اعلان ایدن سودی بوزوق وحیدالدین ایسه كندی تختنه عشق ایله ، ایمان ایله صارلمش اولان اللری قوپاریبور ، دورینك آله كچیره‌بیلدیكی الك قیمتلی آداملرینی یابانجی اللرله منفالره سوردوروبوردی . برر قصابخانه‌دن بشقه برشی اولمایان دیوان حربلرینه آصدیروب كسدیردیكی‌ده بشقه ...

اوخ !.. وحیدالدین كاشكی مالطه آطه‌سندن بشقه

بر جهنمی مفر ومقرّ ایدنسه‌یدی !.. اسکی ترکلرك مناقب حماستنه عائد داستانلری حالا سنه‌ده بر قاچ کره ، بایراملرله کلیسالرینك چاکلرینه اوقوتدوران وداها پك یاقین بر ماضیده بر چوق ترك واسلام اسیرینی یاقیندن طانیمش اولان مالطه آطه‌سی ، ترکك و اسلامك بو الك بیوك عیب وعارینی کاشکی و کاشکی کورمسه‌یدی !!..

وحیدالدین ، اجدادینك تاریخ بشرده مهم وتاریخ اسلامده ایسه پك مقدس بر موقعی وباشلی باشنه بیوك بر تاریخی بولنان تختنه جلوس ایتدیکی زمان ، فنا اعلان وفنا اداره ایدلمش بر حربك متاعب ومصائبی، هر کسی بیقدیرمش، هر کس زنده ، فعّال بر پادشاهه ـ بر بابا بر مهدی ، مسیح منتظر کبی ـ کوزلرینی دیکمش ایدی. او اعلان خیانت ایدنجه‌یه قادار هرکسك قلب ولساندن تك بر صدا، تك بر نغمه یوکسلدی: **پادشاهلغك اطرافنده طوپلانمه** !.. اوت ، هپمز ، بلا استثنا بویله سویلیور.. وبویله ایسته‌یوردق !..

پادشاه کندی اطرافنده طوپلانمق ایسته‌ینلری اجنبی چیزمه‌لره چیکنتمك ایچون مملکتك الك بوزوق ، الك چوروك عنصرلریله برلشدی. خفیه‌لکدن حیدودلغه‌قادار

هر حرکت ، پادشاه ایله مقرّبلرینك نظرنده مباح ایدی. ألویرركه تركك باشی بر اوروشـده کسیله‌بیله‌جك برحاله کلسین !..

وحیدالدین ، تركلرك پادشاهی واسلاملرك خلیفه‌سی دکل ، حریت وائتلاف قلوبینك بشکطاش شعبه‌سنده کیجه ، کوندوز چالیشان عادی برفردی ایدی .

باباسنی متعمّداً أولدوردیکی ایچون محاکم عدلیه‌جه اعدامه محکوم برارمنینك جزاسنی تصدیقده تردد ایدن بوشفقتلی حکمدار ، دیوان حربلریله ، کاه **قوای انضباطیه** کاه **خلافت اردوسی** ناملرینی ویردیکی یونان پیشدارلرینه کیملری وکیملری قتل عام ایتدیرمدی ! .. جلادلرینه أولدورته‌مدکلرینی دیوان حربلرینه غیاباً محکوم ایتدیرمکله متردّی اعصابنده‌کی شهوت ظلمی واشتهای خونی تسکین ایتمکه چالیشیوردی .

بیکس تركی واسلامی قورتارمغه عهد وجهد ایتدیکی ایچون مصطفی کمال پاشا کندی نام تاریخیسنه **غازی** عنوانی آنجق وحیدالدینك اصدار ایتدیردیکی اعدام حکمندن وبوحکمی تصدیق ایدن اراده‌سندن صوکره ، اضافه ایتمکله تزیید شان وشرف ایتمشدی .

بنم بو ییلدكلرمی ایسترم كه بتون عالم اسلام بیلسین!.
قطب شمالینك بوزلو مناطقندن آفریقانك قاینار چوللرینه
قادار، هر مسلمان یوردینك اوجاقلری باشنده وحیدالدینك
اسمنی ومناقبنی لعنتلرله تذكار ایتسینلر !.. عالم اسلامده
صبیان مكتبلرینك ایلك صنفلرندن دارالفنونلرك صوك
درسخانه‌لرینه قادار هر مكتبده، هر مدرسه‌ده، هر قیشله‌ده،
هر فابریقه و دكانده اسفل مخلوقات اولان وحیدالدینك
رسمی تشهیر ایله تاریخی تقریر اولنسون .

۲۰ تشرین ثانی ۱۹۲۲

الناصرلدين الله

بر ایضاح : بن بو مصاحبهٔ تاریخیه‌یی یازدیغم زمان ، مطبوعات موقوته‌یه‌داخلی وخارجی برچوق قیود تفتیشیه موضوع ایدی. تامیله انتشار ایده‌بیلمسنی تأمین ایچون سوزلرمك برقسمنی مخیل بر عرب مورخنه اسناد ایتمك مجبوریتنده بولوندم . تاریخ بو حرکتمی معذور کورسون . وعفو ایتسین . ثم الناصرلدین الله ایله هیچ بر آلوب ویره‌جکم یوقدی. وحیدالدین موجود ومسلط ایکن مقابر تاریخدن اشخاص آرامغه ویالان سویلمکه آنجق او اضطرارك سوقیله توسل ایتدم .

س . ده

زواللی حجاجك آدی چیقمش . تاریخ اسلامده بعض ظلمه واردرکه حجّاج اونلرك یانده‌اعدل واعزّه‌دن قالیر .

حجّاج کرك خدمتکارلغنی درعهده ایتدیکی دولتك، کرك ولی نعمتی اولان خاندانك اعلای شانیله تأمین سلامتندن بشقه هیچ برغایه تعقیب ایتمدی . لواءالحمد اسلامی آسیانك کوبکنه رکز ایدن اردویی احضار ایدن ، سوق ایدن وحتی بعضاً تا عراقدن ارشاد و اداره ایدن حجّاج ایدی . بو بیوك آدامه اسناد اولناد وقایعك

ڭ چوغی یالاندر . اموی‌لری دەویرمك ایستینلر ، امویلرك الڭ متین وجانلی قلعه‌سی اولان حجاجه هجوم ایدرلردی . او مهاجمات ، مبالغات ومفتریات شکلنده بوکونه قدر دوام ایدییور .

فقط بن تاریخ اسلامده پك آز امثالی بولنان اویله بر اسم طانیورم که حجاجك نام مظلومندن زیاده ایقاظ غیظ ونفرت ایتمکه مستحقدر . وبو آدام اوتوز دردنجی خلیفهٔ عباسی (احمدبن‌المستضی) در .

معلومدرکه طقوزنجی خلیفه هارون بن المعتصم ، جلوسنی متعاقب (الواثق‌بالله) لقبنی اختیار ایتمشدی . خلفلری ، نوبت خلافت کندیلرینه کلنجه ، صوکلری لفظهٔ جلال ایله موشح برر لقب انتخاب ایدەرك ، بولقبلری کندی آدلرینك باشلرینه کچیریرلردی . احمد ابن‌المستضی دخی خلیفه اولنجه (الناصرین الله) ترکیب مطنطنیله تزیین نام ایتدی .

دین الهی‌یه نصرت ایده‌جکنی وعد وتعهد ایدن ، احمد بن‌المستضی، تام قرق یدی سنه‌یی طولدوران، دور حکومتنده اودینه نه‌قدر خدمت ایتدی؟.. بونی تاریخدن صورمادن ، بن شو اسم ایله مسماسنه الڭ اول نه صورتله

اطلاع حاصل ايتمش اولديغمی سويايه‌يم :

غالبا (اوراق پريشان) ده‌كی (امير نوروز) ك ترجمهٔ حالنده ويا (جلال الدين خوارزمشاهی)نك مقدمهٔ مفصله‌سنده ، حاصلی نامق كمال مرحومك بر اثرنده ، جنكيز بلاسنی ممالك اسلامه تسليط ايدن خليفهٔ عباسی الناصرلدين الله اولديغنی اوقومشدم. اوزمان داها چوجوق صاييله‌بيله‌جك بر ياشده ايدم . انسانلری هيچ طانيايان عقلم ، مورّخك بو روايتنه حيرتلرله اعتماد ايتمك ، داها طوغريسی اعتماد ايتمه‌مك ايسته‌مشدی . سلطان محمد خوارزمشاهی‌يه ايستر بيك غرضی اولسون ، برخليفهٔ عباسی مشركلری دعوتله عالم اسلامی اونلرك اردولرينه ياشدن باشه خراب ايتديره‌مزدی . خصوصيله اوخليفه يوم جلوسنده (الناصرلدين الله) لقبنی آلمش واللهك دينته نصرت ايده‌جكنه يالكز لساناً دكل، اسماً ده، جسماً ده عهد وپيمان ويرمشدی .

زاواللی آسيای اسلام، محمد خوارزمشاهی ايله اوغلی جلال الدينك جنازه‌لری اوزرينه بيك بر ديار اسلامك انقاضيله برلكده ييقلدی . او قدر كه احمد بن المستضينك تخت و تاجی‌ده كندی وفاتندن آز صوكره ، جنكيزك

بقایای صولتنه هدف اولمغه حاضر لانیوردی .

(الناصرلدین‌الله) سلطان محمد خوارزمشاهینك بعض حرکاتندن شبهه‌لنمشدی . ائتلافه ویا بشقه وسائط مشروعه‌یه مراجعتله قورقدیغی شیئك وقوعنه مانع اوله‌بیلیردی. بویله حرکت ایتمدی . اونك طینتنده بر پیره ایچون بیك یورغان یاقاجق بر بیر تحیلق واردی . دشمن خصوصیسندن اخذثار ایتمك ایسترکن شرقك اون بیك سنه‌لك ، اسلامك آلتی‌عصرلق بر مدنیّتنی وحشی براوردویه پایمال ایتدیرمك صورتیله زیر وزبر ایتـدیردی . احمد بن‌المستضی ، یر یوزنده‌کی اعمالنك حسابنی خالق اعظمنه وابن عم مکـرّمنه ویرمك ایچون بو دنیادن چکلدکدن اوتوز درت سـنه صوکره شیخ سعدی ،

آسمانرا حق بود گر خون ببارد بر زمین

از زوال ملك مستعصم امیرالمؤمنین [*]

مطلعیله ابتدا ایدن او مشهور مرثیـهٔ باکیه و مبکیه‌سنی انشاد ایدییوردی .

الناصرلدین الله ، یالکـز شرقدن عالم اسلامه جلب

[*] امیرالمؤمنین مستعصم باللهك زوال ملکی سببیله کوك یر یوزینه قان آغلارسه روادر .

بلا ایتمکله اکتفا ایتمدی ؛ آسیای اسلامك حدود غربیه‌سنی ، ینه غربدن واوزون سنه‌لردن بری آقوب کلمکده اولان متعصب سیل‌استیلایه قارشی خارق‌العاده بر عزم و دها ایله مدافعه ایدن صلاح‌الدین ایوبی‌یه‌ده بی‌امان بر معارض کسیلمشدی . بو مجاهد اسلام ، او خلیفهٔ اسلامك ألندن نه‌لر ونه‌لر چکمدی ! . . صانکه روما ایله بغداد عین مقصدله اتفاق ایتمش ، صلاح‌الدین ایوبی ایله اردوسنی امحا ایتمکه چالیشیورلردی .

کتبخانه‌مده‌کی یازما نسخه‌سی هجرتك ٧٤٠ سنه‌سنده استنساخ ایدلمش اسکی بر عرب تاریخندن شو سطرلری حرفیاً ترجمه ایدییورم :

« ... خلیفه الناصرلدین اللهك علمی عملسز ، اعمالی
« ریاکارانه ، سیاستی اغفال ناسه خادمدی . نه خالقه
« مطیع ، نه خلقه مشفق ایدی . ایستردی‌که عالم اسلامده
« کندیسندن بشقه بر قوت و قدرت صاحبی قالماسین .
« غیر مسلملرك تحکمی اوکا اسلاملرك نفوذ مشروع
« صاحبی اولماسندن اهون وخیرلی کلیردی . امت محمد
« بیك درلو آفات ومصائبك آتشیله یانارکن او ، زماننی
« سراینك کوشك و باغچه‌لرنده نسوان وطربله کچیردی . .

٤

« اواخر حیاتنده کندیسندن اللی یاش کوچوك بر حسنا
« خاتون ایله ازدواج ایتمشدی. امنیت شخصیه‌سنی خارجی
« افساد وداخلی ترهیب ایتمکله ادامه ایتمك ایستیوردی .
« ذکاسی وشیطنتی بو خصوصده‌کی مرامنی تطمینه بر آرالق
« کفایت ایتدی. **نمرود مصغّفی** لقبلی بر آدامی واردی که
« ایستدیکینی بوکا حبس و تسجین و صلب و اعدام
« ایتدیریردی ... [*] »

احمد بن المستضیئك تاریخ اسلامده آزده صیره کورولمکده اولان امثالندن فرقی عالم وشاعر اولماسنده‌در . فقط بو اوصافی اونك ایچون معذرت دکل ، اسباب مشدده تشکیل ایدر .

اعتقادمزجه نه (**روماناك تك برباشی اولایدی ده بر اوروشده کسه‌بیلسه‌م** ! . .) دیین روما ایمپراطوری قالیغولا ، نه اخلاقندن رومانی یاقوب ، قارشیسنده ساز چالان (نه‌رون) ، هیچ بر چیلغین تاجدار (الناصرلدین‌الله) لقبیله افعالنك اشکال وماهیاتنی ستر ایتمکه چالشان بو زاواللی

[*] زبدة السلوك فی سیر الخلفاء والملوك . مؤلفی ، ابوحسن الطیلسانی . صحیفه ۴۷۶ .

قدر مستحق نفرين دكلدر . چونكه نه قاليغولا، نه نه‌رون رومانك دشمنلريله اتفاق ايتمه‌مشلردى .

منقولات تاريخيه‌دندركه : وطننه، اعداسيله تأسيس مناسبت ايتمك صورتنده، اهانت ايدن اسكى بر اسپارته‌لى‌يى وطنداشلرى اعدام ايتمك ايسترکن متهم جانى قورتارمق ايچون بر معبده التجا ايتمش . معبد داخلنده قان دوكمك دينلرنجه حرام اولديغندن، قپوسنى طاشله سد ايده‌رك، ملتجى‌يى آجلقدن اولدورمك ايسترلر . ايلك طاشى كتيرن كنهكارك كندى والده‌سى ايمش حوله‌سنى محلنه يرلشديرركن،

— كتيرديكم بو طاشه، طوغورديغم جانوردن داها ضررليدر !..

ديمش . ايشته (الناصرلدين‌الله) ايله امثالنى طوغوران رحملرك نجابتسزلكنى ازاله ايده‌بيله‌جك بر سوز !..

نشان طاشى ١٥ ايلول ١٩٢٢

بیوك استادم شاعراعظم عبدالحق حامده

شو برقاچ سطرك بالای تجیلنه نام مخلدیکی وضع ایتمه‌مه لطفاً مساعده ایت . اندلسده‌کی ماجرای اسلامی هیچ بر شاعر سنك قدر صمیمی بر بلاغت وقدرتله ترنم وتنبیت ایده‌مه‌مشدر. «طارق» ی ، «ابن موسی» یی ، «نظیفه» یی ، «عبدالله‌الصغیر»ی جناب خالق ، صانکه اومبارك قطعه‌نك تعویض ضیاعی اولارق ، سنك قلمکله ادبیات اسلامه اهدا ایتدی . لواءالحمد محمدینك اوراده سکیز عصر کوز قالمش اولان سایه‌سنی سنك ظل دهائنك معنیً ادامه ایتمشدر . وبولاهوتی کولکه‌یی آرتق هیچ بر قدرت وقوت اورادن قالدیره‌ماز . اندلس تاریخی، بوکون کندی مآثرندن زیاده، بزجه سنك آثارکده یاشایور استاد.

بیلیرم : کرك حقیقی، کرك مخیل مناقبنی، تصویر ایتدیکك بالعموم اشخاصه بیوك برشفقتك واردر. عبدالله‌الصغیر حقنده‌کی سوزلرمدن، احتمال که، قلب رحیمك منکسر اولور. نه یاپایم!.. سنك نجه‌بودنیاده هرشیدن معزز اولان خاطرك ایچون تاریخی کتم وحتی تحریف ایده‌بیلیردم. فقط مملکتنك ، دیننك دشمنلریله اتفاق ایتمش ، مملکتنی هم اهالی ، هم قصدیله دشمنلرینه چیکنه‌تك ایسته‌مش وچیکنه‌تمش اولان بر سفیل ، امینم که ، هرکسدن زیاده عبدالحق حامدك مطعونی وملعونی‌در .

عبد دهائنك

سلیمان نظیف

آغلا اویاتماز، آغلا!...

اندلس تاریخنده طالع اسلامك بری کولن، دیکری آغلایان ایکی ضد چهره‌سی واردر : او قطعه‌یه ایلك، قلیجی ألنده، کیرن طارق بن زیاد ایله، صوك، قوپروغی اوموزنده، چیقان ابوعبدالله الصغیر بوچهره‌لری‌پك بارز صورتده ترسیم ایدرلر.

بز بوراده اوتاریخی نه تفصیل ایده‌جکز، نه اجمال. یالکز برمنقبه‌سنی تکرار ایتمك املمزدر. اندلس قطعه‌سی اسلامك دورحاکمیتنده پك کوزل کونلر کوردی. اذان محمدی‌یی دیکله‌ین افقلرندن عمران و تمدن طاشیوردی. کرك اولکی، کرك صوکره‌کی ادوارك هیچ بری دور اسلامده‌کی حضور ورفاهتی کوره‌مدی. سکز عصرلق بر اغترابدن صوکره عودت ایتمش اولان اسپانیول اداره‌سی، ضبط ایتدیکی کشورلرله برآرالق عادتا جهانکیر اولمق استعدادینی کوستردیکی حالده بیله اندلسی امویلر قدر اعمار وتزیین ایده‌مه‌مشدی.

(پواتیه) محاربه‌سنده (عبدالرحمن الغافقی) نك (شارل مارتل)ه مغلوبیتی اوزرینه اسلاملك رایت ظفری، اوروپانك جنوب غربیسنده، اسپانیادن اوته‌یه کچه‌مدی. فتوحات خارجیه یرینه غزوات داخلیه، یعنی نشر علوم ایله تشکیل جهل اقامه والتزام اولنیوردی. اوروپایی تنویر ایتمکده اولان بو کونکی مدنیتك ایلك شعله‌لری اندلس آفاقندن سوزلوب کیردی. تشتتات معلومه ایله داخلی اختلاف وقیاملر اولماسه‌یدی بلکه حالا اوراده ذی‌شوکت بر دولت اسلامیه حکمران اوله‌جقدی.

اندلسده حکومت خانداندن خاندانه والدن اله انتقال ایده‌ایده نهایت (بنی احمر)ك یدتسلطنه ویدتسلطنه کچدی. بو عائله‌نك صوك حکمداری اولان ابوعبدالله الصغیر، رذائت و دنائت خلقتجه، مثلی – معدوم دینیله‌جك قدر – اندر کورولمش بر مخلوقدر. بوکون‌یه بوستونلرده احوالنی بر نبذه ایضاح ایتمش اولدیغمز خلیفهٔ عباسی الناصر لدین الله ابوعبدالله الصغیر یاننده مجسم عار وحمیت قالیر.

ضیا پاشانك اندلس تاریخی ایله ذهنی افندینك مشاهیر النسا سندن عیناً نقل ایده‌جکم. بر قاچ سطر

اودوری و اوشخصی، بتم یازه‌جغم بیك صحیفه‌دن زیاده، ایضاح وارائه ایده‌جکدر .

ضیا پاشا اندلس تاریخی نك احوال غرناطه و ابو عبدالله الصغیر سرلوحه‌لی مبحثنده دیبورکه :

«بوانناده یابرجای قدم یالکز غرناطه قالمشیدی. وقوعات سالفه‌ده عساکر مهاجمهٔ خرستیانك اوکندن فرار ایدن نفوس بیشماراسلام غرناطه‌یه تراکم ایله جمله‌خانه وخان ودکانلرطولدقدن بشقه اولاد وعیالیله سوقاقلرده سفیل وسرکردان یتوب قالقار برنیچه‌بیك نفوس دخی بولنمش و شهر بیضانك ومتعاقباً الزاغلك تصرفنده بولنان الویه وایالاتك ید اعدایه دوشدیکی خبرلری متوالیاً ورودایدوب بوندن صکره جیوش دریاخروش خرستیانه سدراه اوله‌جق بریر قالمامش وتهلکه قپویه کلمش اولدیغندن هرکسی خوف وخشیت استیلا ایلمش ایدی. اوته‌دن بری خلق الصغیردن خشنود دکل ایکن بوحادثاتك اوزرینه بوتون بوتون کندوسندن روکردان اولوب الحمرا سراینك اطرافنده علناً سب وشتمه اجتسار ایله دین وایمانی وتخت سلطنتی کفاره‌صاتدی الله بلاسنی ویرسون لعنت اولسون سوزلرینی کندیسنه‌قدراسماع ایتمکده ایدیلر ... [*] »

ذهنی افندی مرحوم مشاهیرالنسا آدلی اثر مشهورنده (عائشه ام ابی‌عبدالله) سرنامه‌سیله شوسطرلری یازییور :

[*] « اندلس تاریخی » مؤلفی ضیا پاشا ، ایلك طبعی ، جلد : ۲ صحیفه : ۳۵۱

اندلسده آخر ملوك اسلامیه اولان «ابوعبدالله الصغیر» ك والده‌سی اولوب اوغلی ابوعبدالله «غرناطه» شهرینی كفاره تسلیم ایده‌رك خاندان ومتعلقاتیله چكیلوب كیتمكده ایكن الحالة هذه اسپانیوللر بیننده « عربك آه ایتدیكی محل » دیو مشهور اولان موقعدن صوك دفعه اوله‌رق دونوب غرناطه‌یه نظرایله الله اكبر دیو برآه دلسوز چكوب كوزلرندن اشك حسرت وندامت فوران ایلدیكی صیره‌ده مومی الیهانك اكا سرزنش اوله‌رق سویلمش اولدیغی سوزلر دلیل عقل وحكمت وحمیتی اولمغله نطق مذكورك بعض تركجه كتابلرده مسطور برصورت مترجمه‌سی اصلنه مطابقتی تصدیق اولنمیه‌رق بومحله اخذ ودرج قلمشدر :

صورت نطق

«نسل كریم عربه لایق اولمدیغك حالده بنم واسطه‌مله التحاق ایدن آلچق ! . . سكا اوغلم دیمكه حیا ایدییورم . سنك كبی خیرسز ، نامرد اولاد یرینه كاشكی طاش طوغوره‌یدم . آغلا اوتانماز آغلا ! . اركك كبی محافظه ایده‌مدیكك وطنك ایچون قاری كبی آغلا !. عجبا لواء الحمد محمدی «صلی الله علیه وسلم» آلتنه جانسپارانه اجتماع ایدن بهادرلره معاونت ایده‌مزمیدك ؟ . . آره‌لرنده اولسون بولنه‌مازمیدك ؟ . برقاچ كره‌لر اجدادكك آزاد كرده‌سی اولان دین دشمنلرینه غلبه ایده‌مزسه‌ك ، وطنكی ایادیٔ تسلطلرندن اولسون قورتاره‌مازمیدك ؟.. لكن سن آرایش دنیایه فریفته اوله‌رق سرایلری وطنه ترجیح ایدر ، كیجه كوندوز جاریه‌لر ، باغچه‌لر ایله اكلنور ، آغاجلرك میوه‌لره عكس ایدن كولكه‌لرینی سیر ایله متلذذ اولور ایدك . بر دقیقه‌لق شهوات نفسانیه‌ك اوغورنده بونجه شان وشهرتی پایمال ایلدك .

بر کره‌ده استقبالی دوشونمه‌دك. حمیتسز اولاد!. «اجداد عظامکك سکا تودیع ایلدیکی سیف شریف محمدی‌یی نه یاپدك؟. غرناطه‌یی، «الحمراء» ، « البیضاء » سرایلرینی کیمه تسلیم ایتدك ؟ .. صولت ومهابتلریله دشمنلرینی دائما لرزان وپریشان ایدن بهادرلری قنغی دشمن علیهنده مدبرانه‌استخدام ایلدك؟. «کحیلان آتلرنه‌اولدی؟.» دیرلرسه نه جواب ویره‌جکسك ؟ .. جامع آیات نصرت اولان یوزلرینه روز جزاده نصل باقه‌جقسك ؟ .. « براقدیغکز قلیجی امرمه اطاعت ایتمیان اسرایی ، طبعمه موافق کلمین جاریه‌لری کسمکده قوللاندم . « غرناطه » ، « الحمراء » ، « البیضاء » نك یالکز باغچه‌لرینی، چمنستانی سور وآنلرك ایچنده آرامش‌بال ایله اکانور ایدم . وطن محافظه‌سنه ، تأمین استقباله هیچ اهمیت ویرمز ایدم. اردوکزی کندی حظوظات نفسانیه‌می تأمین ایچون دشمنلرك النده قربان ایتدم. سزك غزاده بینوبده هجوم ایتدیککز عرب آتلرینی اطرافدن جاریه جلبنده قوللاندم » دیه‌می جواب ویره‌جکسك ؟.. وقت وار ایکن شو واسع صحرالرد ، عرب قانیله قاریشیق آقان چایلره ، لطیف چمنستانه برکره دها باق . احفاد محمدیه‌نك قرارکاهی اولان « الحمراء » غرناطه‌نك یانغین آلاولری ایچنده آلچقلغکك علامتی اوله‌رق رماد اوله‌جق، اشراف عربله تشرف ایدن « غرناطه واسطه‌که خراب اولوب دشمن دینه مقر اولدیغی ایچون روز جزاده سنی مذمتله یاد ایده‌جك . قاچ قورقاق ، قاچ ! .. آرتق عرب پادشاهنك وطننده حکمی قالمادی . آکاه اول که بعدذا آفریقا چوللرنده حیوان کبی یاشایه‌جقسك. کیت، بقیهٔ حیاتکی تذلل ودنائتله کچور. غافل اولما که یالکز یورذالتله قورتیله‌میه‌جقسك. دنیاده دکل ، عالم صمت و سکون

اولان مزارده بیله شرافت مادرزادینی آیاق آلتنه آلان، چارکان آدی ظالما قتل ایدن. اندلسده حکومت اسلامیه‌نك انقراض واضمحلالنه سبب اولان، غرناطه‌یی الیله دشمنه تسلیم ایدن آلچاق ابوعبدالله الصغیرك اولوسی بوطوپراق آلتنده‌در» کلاملرینی چوروییوب دوطوپراغی‌ده تلویث ایدن جزءلرك ایشیده‌جکدر.» [*]

اوخ !.. عبدالصغیر !. روحکك درت یوز بوقادار سنه‌دن بری کومولدیکی وایکله‌دیکی ظلمت ایچنده‌بوسوزلر سکا مدار تسلیت ومدار افتخار اولسون. چونکه آرقه‌کده دیار دیار سوروکله‌دیکك موکب شهوته بویله برقادین‌ده قاتلمش. وبوقادین سنك والده‌کدر. ویل او بدبختان تاریخه‌که بویله برتسلیت تلعین ویره‌جك آنه‌لری‌ده بولنمایه !..

نشان طائی، ۲۳ ایلول ۱۹۲۲

[*] مشاهیرالنساء، مؤلفی محمد ذهنی، جلد: ۲، صحیفه: ۱۵ - ۱۰

خلافت محمدیه

حرمسرای پیغمبریدن یوکسلن (وا محمدا !..) نو-
حه‌لری آراسنده ، پیغمبرك یارغاری حضرت ابوبکر ،
فخر البشرك مبارك یوزینی آچارق - اوخ !. مماتڭده
حیاتڭ کبی گوزل ! . . - . ناله حیرانیله او مبارك یوزی
أوپدی ...

أوپدی . و آغلادی .

کرهٔ ارض گوردیکی و گوره‌جکی ماتملرك الڭ بیوکنه
او دقیقه‌ده گیرمشدی .

حضرت عمر ، یأسدن تهوره انتقال ایتمش ، ألنده
یالین قلنج ، اطرافنده کیلره - محمدك ئولدیکنی کیم آغزینه
آلیرسه بو قلنجله بوینینی اوررم !.. - دییوردی .

حضرت عثمان مبهوت و مأیوس؛ حضرت علی اولدیغی
یرده طوکوب قالمشدی .

اصحابك هپسی گریان و هپسی نالان ایدی .

بو محشر ماتم آراسنده ابوبکر ، بر طیف توکّل کبی ،

حجرۂ سعادتدن مسجد شریفه کلدی . کوزلرینك یاشی
دوداقلرنده‌کی صوك لاهوتی بوسه‌یی حالا ایصلادییوردی.
- ای جماعت ، محمده طاپیورسه‌کز محمد ئولدی . اللهه
طاپیورسه‌کز الله باقیدر ؛ ئولمز - دیدی .

بو تنبیه وارشادی تعقیب ایدن خطبۂموجزه، حضرت
عمرده داخل اولدیغی حالده بالعموم اصحاب کرامك حصول
انتباهنه کفایت ایتمشدی. أوت، محمد ئولمش، الله باقیدر.

معزز و معظم ئولونك اثر سماویسنی ذاتندن اول
دوشوندیلر . اسلامی تشتتدن وقایه ایچون درحال بر
خلیفه انتخاب ایتمك ایجاب ایدییوردی . او میت لایموتی
صوك خوابگاهنه تودیع ایتمه‌دن ، بوکا توسل ایده‌رك ،
نتیجه‌سی تهلکه‌لی، بر فترتك وقوعنه میدان براقمادیلر .
حضرت عباس ایله حضرت علی خاندان نبوینك اقرب
منسوبینی ایدیلر . فقط حضرت ابو بکر خلافته الیق
و انسب کورلدی . ذاتاً جناب پیغمبرده اونی تنسیب
ایتدیکنی ایما بیورمش ، خسته ایکن، اونك امامتنی امر
ایله، آرقاسنده بالذات نماز قیلمشدی .

بونده اسلامك پك کوزل و عبرتبخش بر جلوه‌سی
واردر : دین مبینك واضع حکیمی کندی خلیفه‌سنی حال

حیاتنده تعیین وارائه ایده‌بیلیردی . ایتمدی. ایستدی‌که امتی ، کندی ناظم مقدراتی بالذات انتخاب ایتسین . ابوبکرك امامتنی ایما و اوکا اقتدا ایتمسی یالکز درمیان ایدلمش بر رأی ، بر آرزو حکمنده ایدی . بویله اولما - سه‌یدی حضرت‌علی کبی اعاظم‌اصحابك بعضیسی امر بیعتده بر مدت تأخر ایتمزدی . پیغمبر ، کندی حق تعیینی امتنك صلاحیت انتخابنه فدا ایتدی . جانشینی اولاجق اخیار امتك یالکز ارادهٔ امتله مقام اقتداره کله‌بیلمسنی وبوحالك الی ماشاءالله دوام ایتمسنی سرور احرار افندمز آرزو وبو آرزوینی فعلاً اظهار ایله بطون آتیه اولادینی تنویر و ارشاد بیورمشدی .

خلافت محمدیه، **تحکم** و **تغلب** ویا **تصادف** کبی‌وسائط تسلطك دکل ، ارادهٔ اسلامك... یالکز ارادهٔ اسلامك نفوذ و تأثیری آلتنده دوام ایدوب کیده‌جکدی . فقط ابوسفیانك صلبیله هندك رحمندن کلمش اولان معاویه‌نك خلافتی علیدن غصب ایله ، اوّلا نفسنه ، بالاخره اوغلی یزیده توجیه وتخصیص ایتمسی بو مؤسسهٔ مقدسه‌یی وضع اصلیسندن چیقاردی . فراعنهٔ مصر و اکاسرهٔ عجم کبی بتپرستلرك تاریخلرنده جاری اولان طرز مشئوم انتقال،

خلافت اسلامیه‌نك صفوت و رونقنی ایلك عصر هجریدن بری اخلال ایدییور .

کندی عقیدۀ دینیه و قناعت شخصیه‌مدن بوراده بر نبذه بحث ایتمه‌مه مساعده اولنسون :

بن مسلمان و سنّی المذهب بر عائله‌دنم . بو عائله ایچنده طوغوب بویودم . چوجوقکن تقلید ایله مؤمن ایدم . شیمدی ایمانم — اللهك فضل و کرمنه حمد ایدرم که — تحقیق ویقین ایله مؤیّددر . بونکله برابر نه متعصب سنّیلر کبی جناب معاویه‌یه حق اعتراضم اولامایه‌جغنی قبول ایدرم ؛ نه شیعیلر درجه‌سنده بو صحابی‌یه بغض و غیظم واردر . تأسیس ایتمش اولدیغی خاندانك اسلامه اولان خدمتنی دائما شکران ایله تخطر ایدرم . ایچلرنده یزید و ولید کبی سفهای سلطنت بولنمقله برابر ، امویلر بو دینك انتشارینه واعتلاسنه پك چوق چالشدیلر . عباسیلرك مصطبۀ سفاهتی ، امویلرك تخت حکومتی یاننده پك کوچوك قالیر . معاویه‌دن شکایتمه سبب بشقه‌در :

خلافتك شکل قدیم وقویمنی دکیشدیرمکله ، والده‌سنك جکرخوارلغندن و اوغلنك کربلا جنایتندن داها بویوك ، یعنی شأمت وضرری داها دواملی بر حرکت غیر

معقوله‌ده بولندی . روح اسلامك دائما تر وتازه ، دائما زنده اراده‌سی و اختیاریله ، عصرلرك تحولات وترقیاتنه توفیق ایدیله‌بیله‌جك صورتده اداره وادامه اولنمغه مستعد بر قوتی، مترد نسللرك کیف و هوساتنه تابع ومحکوم قالمقدن آرتق هیچ برشی قورتاره‌مازدی. ونصل‌که قورتاره‌مادی. (نه‌یاپالم!. الله ایسته‌دی. الله بویله ایسته‌یور!.) کبی توکلدن زیاده مسکنت تضمن ایدن حسبحاللرده بولنانلر، اسلامك روحنی وتاریخنی بیلمینلردر. پیغمبرك ایسته‌مدیکنی الله‌ده ایسته‌مز. الله بویله ایسته‌مش اولسه‌یدی پیغمبر کندی جانشیننی بالذات تعیین ایدردی . (ما کان محمد احد ابا من رجالکم ولکن رسول‌الله وخاتم‌النبیین... محمد رجالکزدن کیمسه‌نك باباسی دکل، فقط رسول‌الله وخاتم‌الانبیادر .) آیت کریمه‌سنده‌کی رمز احرارنه بزم طار دوشونجه‌لرمزدن ومسکین تلقیلرمزدن اوتانیر .

اسلام ، بر یوزنده بر جامعهٔ سماویه‌در. قوم وقبیله، عرق و عائله طانیماز . اسلامده رهبانیت اولمادیغی کبی ، لایتغیر صنوف و طبقات اجتماعیه‌ده یوقدر . قرآن کریم یالکز بیلنلرله بیلمینلری آییرر. و یالکز عالملرله جاهللر آراسنده مساواتسزلق امر و تأسیس ایتمشدر .

هندوستانده بر قسم بتپرست خلق واردرکه آدینه (پاریا Paria) دیرلر. پاریا هر درلو حقوق اجتماعیه‌دن محرومدر . طاغلرده حیوانلرله برلکده وحیوانلر کبی یاشارلر. بوقسمك فوقنده‌کی طبقاته منسوب اولانلردخی نه یوقاری‌یه چیقه‌بیلمکه مقتدردر؛ نه آشاغی‌یه تنزل ایدر. معاویه ، خلافت محمدیه‌یی معلوم اولان شکله قویمقله ، حر ومساواتپرور اسلامه بتپرست هندوستانك (طبقات اجتماعیه Caste) بدعت سیئه‌سنی ادخال ایتمش اولدی . فقط یالکز برفرق ایله: هندوستانده‌کی (پاریا) قسمنك فوقنده بولنانلر آراسنده برطاقم درجات متفاوته واردر. معاویه ایسه کندی عائله‌سنك خارجنده قالانلری الک صریح حقوق اسلامیه‌جه پاریا درکه‌سنه آتدی .

آه ابوسفیانك اوغلی !..

نشانطاشی ، ۲۸ ایلول ۱۹۲۲

عالم اسلام نەدیر؟..

خلافت محمدیەنك قدسیت معنویەسنی دائما تصدیق وتبجیل ایدنلردنم . بوراده اونك قدرت مادیەسنی موضوع بحث ایدەجکم :

حضرت پیغمبرك (خلافت بندن صوكره اوتوزسنەدر) بیورمش اولدقلرینی حدیث صحیح اولارق نقل ایدرلر . فخر کائنات افندمزك حادثات تاریخیەیی وقوعندن اوّل خبر ویرمش اولدیغی بو روایتده مؤیددر . خلفای راشدیندن صوكره ، جناب معاویه خلافتی سلطنته قلب ایتدی . اوكوندن بری بومؤسسۀ مقدسه وضع اصلیسندن چیقمش ، پیغمبرك مبارك دوشەكی اوزرنده اجرای عدل ایدن اعاظمك یرینه قیاصرۀ روم ایله اکاسرۀ عجمك تخت سلطنتلری اوستندن ایقاع استبداد ایدن ظلمە قائم اولمشدر. (عمر بن عبدالعزیز حضرتلرینی، خلفای راشدین عدادینه ادخال ایدن مورخین اسلامیه ایله برلکده، دیکر خلفای امویەدن استثنا وتنزیه ایدرم .)

٥

پیغمبرمز ، یالکز بر شارع حکیم دکل ، مصالح دنیویه‌ده دخی حاکم ایدی. حین ارتحاللرنده شرع شریف تدوین اولنمامش، حتی قرآن بیله جمع ایدلمه‌مشدی. بناءً علیه خلیفه‌لرینك بالعموم مسائل دینیه و دنیویه‌ده آمر ومجتهد اولملری ضروری ایدی. نوبت خلافت، حضرت علی‌یه کلدیکی زمان ، مسطور بر مصحف شریف ایله ، قواعد کلیه شکلنه کیرمش برچوق قضایای محکمه وجوده کتیرلمشدی . خلفایه مجتهد اعظم اطلاق ایدلمسی، اجماع امتدن متولد مؤسسات جدیده‌یه شکل رسمی ویره‌بیله‌جك برمقام رسمی اولماسی اعتباریله ایدی . یوقسه هیچ بر خلیفه (بن مجتهد اعظم!..) دیه‌رك کیفی وعندی برقرار اتخاذ ایتمکه هیچ برزمان مأذون عد ایدلمه‌مشدر .

حضرت عمر، ایلك خطبهٔ خلافتی ایراد ایتدیکی زمان،

— ای اصحاب، طوغری یولده کیدرسه‌م بنی تعقیب، کیتمدیکم تقدیرده خطامی تصحیح ایدیکز .

دیمشدی. کبار اصحابدن عمروبن معدی کرب ، خلیفه‌نك همان اوراده سوزینی کسه‌رك ،

— سنك خطالریکی سوزله دکل ، قلیجلرمزله تصحیح ایدرز یا عمر .

ديدى . بطش وشـدتى بعضاً جناب پيغمبرى بيله مجبور احتيـاط ايتمش اولان حضرت عمرك ، عمرو بن معدى كربك بو سوزندن منفعل اولمق شويله طورسون، درحال معرض شكرانده اللرينى وباشنى سمايه دوغرى رفع ايده‌رك،

— سكا حمد اولسون يارب، عمرك خطاسنى قليجيله تصحيح ايده‌جك اصحاب جلادت ، اصحاب محمد آراسنده موجوددر .

خطابنى باركاه رب عزته اعلا ايتمش اولديغنى تاريخ سويليور .

ايكنجى معاويه بالارث مقام خلافته كتيرلديكى زمان منبره چيقارق ، أب وجدينك افعالنى تصريح و تقبيح ايتدكدن صوكره ،

— بن بو ايكى آدامه اوچنجى اولامام .

ديدى . وترك تخت وتاج ايتـدى . معاويهٔ ثانى حضر- تلرينك بو فراغتى، حقيقتده، خلافتك سلطنتدن و امور دنيويه‌يه مداخله‌دن اسـتعفاسيدر . ذاتاً جناب پيغمبرده خلافتك كنديلرندن صوكره ، اوتوز سـنه اولاجغنى سويلمشلردى .

خلافتك قدسيت معنويه‌سى خارجنده بر قدرت ماديه‌سى،

برقوهٔ تأییدیه‌سی بولونسه‌یدی، حضرت علی زماننده‌ن بری خلیفه‌لر برچوق مقاومت ومشکلاته مصادف اولمازلردی. خلفای امویه، تا معاویه‌دن مروان حماره قادار، برچوق تعریضه، تقبیحه، حتی تکفیره اوغرادیلر. عباسیلرك قایجلری کسکین ایکن احراز ایتمش اولدقلری مقام خلافت، مطاع ومحترم ایدی. ضعفه دوشونجه، مستثقل ومستحقر اولدیلر. هلاکو یدیله بوسبتون دوریلن، تخت عباسینك آلتنده أزیلن مستعصم باللهك اولاد واحفادی اوزرلرنده خلیفه عنوانی اولدیغی حالده، قاهره‌سوقاقلرنده قاپی قاپی دیله‌نیرلردی.

سلطنت عباسیه‌نك تاریخ زوالی اولان ٦٥٦ سنهٔ هجریه‌سندن خلافتك سلاطین عثمانیه عهده‌سنه زمان انتقالی بولنان ٩٢٦ تاریخنه قادار، تام ایکی یوز یتمش سنه، خلافت اسلامیه سلطنت‌سز وفقر ومتروکیت ایچنده قالدی. پك چوق حادثات مهمه‌یه دورهٔ وقوع اولان بو ایکی یوز یتمش سنه‌یی تاریخ اسلامدن طی واخراجمی ایده‌جکز؟. ازجمله استانبولی فتح کبی اعظم وقایع اسلامیه خلافت محمدیه‌نك بومدید دورادبارنده‌در.

خلافت اسلامیه ترکلره بر تبرك، بر عنوان شرف

کبی کلدی.. بو کونه قدر سطوت ملیه‌یه مادی هیچ بر قوت ونفوذ علاوه ایده‌مه‌مشدر. سلیم اولك خلافت محمدیه‌یی توحید اسلامه بر واسطه اتخاذ ایتمك نیتنده بولوندیغی فرض وقبول ایدلسه بیله، اوغلندن صوك حفید بدبختنه قادار، اخلافندن هیچ برینك بو غایه‌یه خدمت ایتمه‌مش اولدیغی ینه بزم تاریخمز کوستریور. **توحید اسلام** شویله طورسون، احمد ثالث، محمود اوّل کبی، عثمانلی پادشاهلرینك کویا عقلی باشنده صاییلانلرندن ایکی خلیفه، روس چاری پترو ایله اتفاق ایده‌رك، ایرانی مقاسمه‌یه قالقشمشلر، وبو یوزدن اللهك غضبنی، نادرشاه صورتنده، کندی اوزرلرینه، یعنی مملکتلرینه جلب ایتمشلردی.

خلفای راشدین ایله عمر بن عبدالعزیزدن بشقه، اموی، عباسی، عثمانلی، هیچ بر خلیفه کندی مقامنك و وظیفه‌سنك قدسیت و اهمیتنی تقدیر ایده‌مدی. بونلر قوّتلرینی ــ ظن و ادعا ایتدکلری کبی ــ سمادن دکل، ملتلرندن وملتلرینك‌ده، قلبندن دکل، جهل وعجزندن آلیورلردی.

ترك، ذاتاً مناقب جهانك بار کوناکونی آلتنده قالان

اوموزلرینه خلافت عنوانی آلتق صورتیله او مبارك صفتی یوکسلتمك ایسته‌مشدی. بونك هر درلو اجاباتنه: مصارفه دغدغه‌سنه قاتلانیرکن ، حدود ملیه‌مز خارجنده قالان عالم اسلام ، بزه نه قادار معانت ایتدی ؟..

خادملکنی حاکملکنه ترجیح ایتدیکمز حرمین شریفینك بوکونکی خلقندن کوردیکمز معامله متقابله خاطرمزده‌در.

اسلامك دشمنلریله اتفاق ایده‌رك ، اونلرك حریم اسلامی طوتوشدوران آلایلرینه خلافت اردوسی نامیله [*] کوکللی عسکرلر ترفیق ایدن بر خلیفه‌یی ، اسلاملك اك نجیب قومی اولان ترك ، خلافت اسلامیه‌دن اسقاط ایدرکن ، خلافتی‌ده خلفایه آلت استبداد اولان سلطنتدن تجرید ایتمك ایسته‌دی . بوکا کیمسه‌نك برشی دیمکه نه حقی وار ، نه حدی !..

---

[*] بو (خلافت اردوسی) نام دیکرله (قوای انضباطیه) تشکل ایدرکن بن مالطه‌ده ایدم . فتوایی اصدار ایتدیرن اراده ، قوای ملیه‌یی (عصیان ایدن اسافل) صورتنده کوسترمشدی . اووقت انشاد ایتدیکم بر قطعه‌یی بورایه‌ده قید ایتمك ایسترم :

حدت ایتمشسك ، بورمشسلك که : ـ ملكم سرتسر
ازلدی عصیانه اسافل‌له مقرّ شوروشر !..ـ
مقتضای فیضیدر عدل الهینك بوحال ،
ایتمه حدت پادشاهم ، ظلمه اکن عصیانه بیجز !..

ـ عالم اسلام نه‌دیر ؟..

اوخ !.. بونك جوابنی بن ویره‌یم :

درت یوز سنه اول آوروپانك غرب جنوبنده بر دولت اسلامیه منقرض اولدی : اندلس دولتی. بودولتك بویوك بر تاریخی ، بویوك بر عرفانی واردی . بو کون یالکز ترك شاعراعظمی عبدالحق حامدك اثرلرنده یاشایان اندلسده‌کی حیات اسلامه اسپانیانك بی‌امان پنجه‌سی صوك ضربه‌یی ایندیردیکی زمان اومصیبته ، آغلایان کوزلریله ، شاهداولان شاعرلرندن (ابوالبقا صالح‌بن‌شریف‌الرندی) یازدیغی اوزون بر مرثیه‌ده اندلس دیاریله سکنه‌سنك ، کوکللر یاقان ، حالنی تصویرایتدکدن صوکره دیمشدی‌که :

« سزه ... ای مسابقه میدانلرنده شاهین کبی پرواز ایدن
« اصیل آتلرك سواریلری ! . . وسزه ، ای توزلرك قارانلغی
« ایچنده آتش کبی پارلایان آبدار قلیجلرله مجهز مسلمان قهر -
« مانلری !.. وبالخاصه سزه ، ای دکیزك اوته طرفنده ، کندی
« وطنلرنده کمال دبدبه ودارات ایله محتشم بر حیات کچیرمکده

« اولان دین قارداشلری ! . . سزه . . . اوت ، سزه توجیه
« خطاب ایدییورم :
« اندلسدن ، اندلسك او بدبخت فلاكتزده‌لرندن خبریكز
« وارمی ؟ . . اونلرك آلای آلای مناقب فلاكتلری آفاق جهانه
« یاییلدی .
« دوچار ضعف و ناتوانی اولان او زاواللی شهیدلر ، او
« بیچاره اسیرلر آزمی فریاد ایتدیلر ؟.. آزمی یالواردیلر ؟..
« ایچكزدن هیچ برینك اعصابی دیتره‌مدی ؛ هیچ بر طامارك
« قانی قاینامادی .
« قارداش اولدیغكز حالده، نه‌دن بوقدر لاقید قالدیكز؟..»
« نیچون بویله بیكانه طوردیكز ؟... » [*]

بن، اندلسك بدبخت شاعری ابوالبقاء صالحدن زیاده و حسابسز فجایع اسلامه شاهد اولدم . ای آسیا، آفریقا قطعه‌لرنده... ای اوستراليا دكزینك آطه‌لرنده یاشایان دین قارده‌شلرم ، حالمزی اوزاقلردن سیر ایتمكله، دردمزه اوزاقلردن آغلامقله قالمایكز ؛ كلكز ، بورایه . . . بو دیارتارماره كلكز . سزی ازمیر ریختیمندن سقاریا نهرینك شرق ساحللرینه قادار قصبه قصبه، كوی كوی.

۷ تشرین ثانی ۱۹۲۲

[*] (تاریخ ادبیات عربیه) ، مؤلفی ، مدرس زاده محمد فهمی بغدادی ، صحیفه : ٥٥٤

[*] بو سطرلر یازدیغی کون ، وحیدالدین حالا اب واجدادینك تختنه مسلط وحالا خاندانه غیظ وخصومت جلب ایتمکده متمرد ایدی . شخص وآلنه عتاب ایدن بر قاچ سطرك انتشار ایتمسنه اووقتکی سانسور مانع اولمشدی . اوسطرلری شمدی اعاده وابقا ایده بیلیردم . ایتمدم. خلیفهٔ نوجاه عبدالمجید حضرتلری، سلف بی شرفنك خطیاتنی ، انشاالله کندی درایت وحمیتی ایله تصحیح ایده‌رك ، ملتنك قلبنده‌کی انکساری تعمیر ایتمکه موفق اولور . پیغمبرمك خلیفه‌سنه بوخصوصده نصرت تمنی ایدرم.

خلافت و سلطنت

سلطنتك اعتزالنى خلافته سبب ضعف ظن ايدنلر مصيب دكلدرلر . حضرت عثمانك دغدغهٔ دنيويه‌دن متولد حادثه‌لر يوزندن شهادتى وقوع بولديغى كون ، اسلامك وحدت اداريه‌سنه خالل كلمشدى . ابوبكر ، عمر ، عثمان حضراتى بالعموم مسلمانلرك آمرى ايديلر . بونلرك حائز اولدقلرى **امير المؤمنين** عنوانى حكمسز براقابيله‌جك بر فرد مسلم يوقدى. معاويه‌نك جناب على‌يه مخالفتيله باشلايان تشتت ، خلافت كبرانك وحدت حاكميتنى اخلال ايتدى . واوزماندن خليفهٔ لاحق عبد المجيد افندمز حضرتلرينك خلافت سنيه‌لرينه قادار بو تشتت دوام ايدوب طوردى .

سلطنت اسم عامندن صفت اولان **سلطان** عنوانى احراز ايدن محمود غزنويدر . و بو لقبى خلفاى عباسيه‌دن ـ خاطرمده قالديغنه كوره ـ القادر بالله، سبكتكينك اوغلنه توجيه ايتمشدى . خليفه‌نك احسان ايتديكى بر عنوان البته خلافتك دوننده‌در . سلطانلر هيچ بر وقت ، هيچ بر

یرده ذات اقدس پیغمبری‌یی تمثیل شرفنه نائل اوله‌مادیلر.

(دعاءالسلطان سبب الغفران) کبی طالقاووق آداملر طرفندن «حدیث» نامنه اویدورولان سوزلرك مبارك دهان نبویدن صدور ایتمه‌مش اولدیغنه اسلامك روحی وتاریخی شاهددر. ایستر قوت وشهامتدن مشتق برصفت اولسون، ایستر تسلطدن، ایچلرینه وحیدالدین بی دین کبی حشرات ده قاریشمش اولان سلطانلره دعانك سبب غفران اولاجغنی مخبر صادق افندمز اصلا بیان بویورماز. بن پیغمبریمی بوندن تنزیه ایدرم.

سلیم اول حضرتلری خلافت کبرایی احراز ایتدیكلری زمان، کاتکی سلطان و خان کبی خلیفه عنوان مبارکنك پك زیاده دونده قالان لقبلردن بسبتون تجرد وانتزاه بیورمش اولسه‌لردی!.. روما وایران سلطنتلرینك احتشام واستبدادندن طوغمش عظمتفروش عنوانلره نه‌خلفای راشدین حضراتی تنزل ایتدیلر، نه‌اموی وعباسی خلیفه‌لر. یالکز طقوزنجی خلیفهٔ عباسی هارون بن‌المعتصمك (الواثق بالله) لقبنی جلوسندن صوکره تیمناً، اختیار ایتمسی اوزرینه خلفلری، لفظهٔ جلال ایله نهایت بولان بر ترکیب عربی‌یی، احراز خلافت ایتدکلرنده اسملرینه، ینه‌تیمناً، اضافه ایدرلردی.

(خانه ، خاقانه ، پادشاه ، شاه ، شهنشاه ، شهریار ، تاجدار) كبی عنوانلرده. خلیفه وصف مبارکنك حضورنده هم کوچوك قالیر، هم نبوت محمدیه‌دن نبعان ایدن بر قدسیتك صفوت وقوتنی اخلال ایدر .

پیغمبرك ساده وپاك خرقه‌سی ، امپراطورلرك الماسلی ، صیرمالی ونقط هیچ قانلی لباسلرندن داها جاذب ، داها محتشمدر . بوسادگیٔ سماوی ایچنده بن پیغمبرمك وکیلنی روحمه داها مونس کورورم . اوخرقه ایچندن بنم کوش ایمانمه ، شیدای حق ، حلاج منصورك (لیس فی جبتی سوی الله) [*] ندای وحدتپرستانه‌سی کلیر .

بیوك دوستم وفاضل استادم شیخ الاسلام اسبق حیدری زاده فخر الاسلام ابراهیم افندی حضرتلری، بر زمان مدرسلکنه شرفبخش اولدقلری (مدرسة الواعظین) ده تقریر بیوردقلری درسلری آلتی سنه اول کتاب شکلنده و (مذاهب وطرق اسلامیه تاریخی) نامی آلتنده طبع ونشر ایله فوائدینی عمومه تشمیل ایتمشلردی . امامت وخلافت مسئله‌سنی بالعموم صفحات ومسائل ووقایعیله جامع

[*] جبه‌مك ایچنده اللهدن بشقه کیمسه یوقدر .

براثر عالمانه‌در [*] . مطالعه‌سندن‌ده اكلاشيلاجغى وجهله، خلافت محمديه ، بيك اوچيوز سنه‌دن‌برى امت محمدى برنقطه‌ده جمع ايده‌مه‌مشدر . بوكونه قدر خليفه‌لر يالكز سنيلردن بر قسم اسلامك اميرى ايدى . شيعيلر امامتى بوشكلده قبول ايتمدكارى كبى حنبلى وپك متعصب سنى اولان وهابيلرده تصديق ايتمه‌مشلردى . بن اويله ظن ايدييورم وحتى قانعم كه خلافت، دغدغه‌سلطنتدن تجريد ايدلمش اولسه‌يدى ، هيچ برحرص ، هيچ بركين ، سما قادار يوكسك اولان اومقامه جرأت ارتقا وامكان تعرض بولامازدى . پك آجى تجربه‌لردن صوكره مسلمانلر آكلاديلر كه عرق ومذهب دعوالرى كندى دين ودنيالرينى خراب ايتمكدن بشقه برشئ تأمين ايده‌ميوردى . محمدك بردقيقه اويومايان ودائما امتنه باقان روح لاهوتيسى اسلامك

[*] وحيدالدينك تشكيل اسلام مقصديله اصدار ايتديرمك ايستديكى وبالاخره ايتديرديكى معهودفتواىى ويرمه‌مكده اصرار ومحاذيرينى اومقهورخليفه‌يه‌وسلطانه تعداد وتكرار ايتمش اولديغى ايچون حيدرى زاده ابراهيم افندى حضرتلرى شيخ الاسلامقدن باشقه پادشاهك نظرندن‌ده دوشمشدى. بوكون اسلافندن هيچ برينه ميسر اولمايان شرفى بر فقر واضطرار ايچنده بيوكا‌كنى تميه ايدييور .

ایشلرینی بالذات اداره ایتمك ایستدی . معجزه‌لر دورینك قاپانمش اولدیغنی ایکی بچق آی اوّله قادار ظن ایدن ادراکمه، عقلمه، منطق و محاکمه‌مه بیك لعنت اولسون !.. فضولی‌نی،

حیرت ایله یارماغن دیشلر کیم ایتسه استماع
یارماغنکمده ویردیکك شمت کولی انصاره صو

صورتنده حیران ایدن معجزات محمدیه مکر حالا مختلف شکللرله جاری ایمش. مصطفی کمالی آناطولی‌یه کوندرن، کفر و عنادك ایقاع ایتدیکی حسابسز موانع اراسنده، اوکا الـ بیوك قوماندانلردن الـ کچوك نفرلرینه قادار، هر فردی کزیده، هر فردی اصحاب نبوینك روحندن طوغمش برار دوحاضرلاتان، دشمنی سقاریادن چویرن، قره حصار صاحب جبهه‌سنی یاران، یونانی اعوانی و حامیلریله برلکده دکزلره دوکن، ادرنه‌ده‌کی جامعنك منارەلرنده ولوله رقابتدن عاری اذانلر اوقودان او . . . دنیانك الـ متحکم و قاهر موقع سیاستنده سکز سنه‌دن بری ابوجهلك روحنی تمثیل و امالنی تطمین ایدن الـ بیوك دشمن اسلامی برآی اول موقع اقتداردن اسقاط ایدن او ... وحیدالدینی یرلرك، کوکلرك لعنتلری آراسنده مقام خلافتندن قوغان و قاچیران او ... خلیفه‌سنی بو سفیل دنیانك احتراصلرندن منزه صورتده و کندی ایسته‌دیکی

کبی انتخاب ایتدیرن او ... عبدالمجید ثانی‌نی تعیین ایدن او ... فخرالبشر جناب محمّددر. صلی الله تعالی علیه وسلم .

خلیفه حضرتلری، سز بو کونکی شکل و صفتکزله اوستقیل وحیدالدینی دکل، طوغریدن طوغری‌یه حضرت علی‌یی استخلاف و تعقیب بویوردیکز . سز خلفای راشدینك بشنجیسی‌سکز . پك بیوك بر خلیفهٔ اسلام اولان عمر بن عبدالعزیز حضرتلری بیله ، سزك درجه‌کزه ارتقا ایدمه‌مش ، خلافت محمدیه‌یی سزك کبی شائبهٔ سلطنتدن قورتارامامشدی . امتك دغدغه‌لی واختلاجلی حالنه بر نهایت ، بر سلامت ویرمك ایچون الك جانلی معجزه‌لرینی کوسترمکه باشلایان مؤکل اقدسکز، بالعموم اهل اسلامی: سنّیسنی، شیعه‌سنی سزك رایت خلافتکز آلتنده طوپلایه‌جقدر . سزك یدسماویکزده‌کی لواءالحمد اسلام ، نجم وهلالدنده ، شیر وخورشیددنده ، فا... وافغان امیرلرینك بایراقلرندنده یوکسك وپك بویوکدر. سزك حکومتکزه ، سزك قوتنی آنجق دوندن بری سیادن آلمغه باشلامش اولان سلطنتکزه ترا کیانك ، آناطولینك براووج طوپراغی آز کلیر . سز آسیانك ، آفریقانك ، اوستترالیا دکیزلرینك واذان محمّدی‌یی اوقویان

ودیکاه‌ین هر افقك امیری وآمریسکز . سز بزم دنیوی احتراصلرمزدن، سفیل منفعتلرمزدن اوزاق قالدقجه، سز جاوا آطه‌سنده‌کی فقیر بر مسلمانی الك یاقین‌مقربکزله بر درجه‌ده طوتدقجه وسودکجه بزم قلبمزك، وجدانمزك، ایمانمزك امیری وآمری اولاجقسکز. وآدلری نه اولورسه اولسون ، بز ، بوندن بویله خلیفه‌لرمزك یوزلرینه باقدقجه پیغمبرمزی واللهمزی کوره‌جکز .

۲۰ ربیع‌الاول ۱۳٤۱

دنیاك

3 1761 06979362 8

DR
592
N38A58